

คู่มือสภาวะวิกฤต
กรณีการเผชิญเหตุชุมนุม ประท้วง จลาจล
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

คู่มือสภาวะวิกฤตรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน กรณีการเผชิญเหตุชุมนุม ประท้วง/จลาจล

1. ความสำคัญ

ปัจจุบันประชาชนและนักศึกษาที่มีความตื่นตัวทางการเมืองและประชาธิปไตยค่อนข้างสูง ประกอบกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้มีประชาชนจากสังคมชนบทมาสู่สังคมในเขตเมือง จำนวนมาก เป็นผลทำให้เกิดเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของกลุ่มพลังทางการเมือง กลุ่มนักศึกษา กลุ่มผู้ใช้แรงงาน และประชาชนที่เดือดร้อน หรือได้รับผลกระทบอยู่ตลอดเวลา เพื่อเรียกร้องให้รัฐบาลแก้ไขปัญหา เมื่อไม่ได้รับการตอบสนอง อาจก่อความไม่สงบเรียบร้อยต่าง ๆ หรือการแสดงการต่อต้านในลักษณะต่าง ๆ หรือมีลักษณะการรวมตัวของผู้มีความคิดเห็นในทางเดียวกันขึ้นโดยมีผู้ที่มีรวมตัวเป็นจำนวนมาก ซึ่งในบางกรณีอาจจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่และของทางราชการ ดังนั้น หน่วยงานจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดทำแผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤติ กรณีการเผชิญเหตุชุมนุม ประท้วง จลาจล ซึ่งต้องกระทำอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยขึ้นภายในสถานที่ราชการ โดยการเตรียมการไว้ตั้งแต่ภาวะปกติ

2. วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1. เพื่อกำหนดมาตรการในการป้องกันการเกิดเหตุชุมนุม ประท้วง/จลาจล ที่อาจส่งผลเสียหายรุนแรง ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง
2. เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ ในการบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุการณ์ชุมนุม ประท้วง/จลาจล ให้มีความพร้อมอยู่ตลอดเวลา
3. เพื่อให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและระงับเหตุ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ
4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ชุมนุม ประท้วง/จลาจล ภายในมหาวิทยาลัย

3. ขอบเขตของคู่มือ

แผนบริหารความพร้อมต่อสภาวะวิกฤติ กรณีการเผชิญเหตุชุมนุม ประท้วง/จลาจล ฉบับนี้ใช้ในการบริหารจัดการ กรณีมีเหตุการณ์ชุมนุม ประท้วง/จลาจล ขึ้น ทั้งภายใน/ภายนอกมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการซึ่งหากเหตุชุมนุม ประท้วง จลาจล ที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงจนเกินขีดความสามารถในการควบคุม ให้การปฏิบัติเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

4. ข้อมูลของหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปางลำปาง ตั้งอยู่ เลขที่ 248 หมู่ 2 ถนนลำปาง-เชียงใหม่ตำบลปงยางคก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดลำปาง มีพื้นที่ประมาณ 316 ไร่ พื้นที่โดยรอบติดกับฟาร์มปศุสัตว์ และป่าเสื่อมโทรม ด้านหลังติดรางรถไฟสายเหนือ

5. จุดรวมพล

ด้านหน้าอาคารบุญชูพาณิชย์ (หรือตามที่นัดหมายในแต่ละเหตุการณ์)

6. พื้นที่อำนวยความสะดวกและประสานงาน

ห้องสำนักงานกองบริหารศูนย์ลำปาง ชั้น 1 อาคารสิรินธรรัตน์

7. ข้อมูลบุคลากรของแต่ละหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

จำนวน 12 หน่วยงาน ดังนี้

1. กองบริหารศูนย์ลำปาง	57	คน
2. คณะนิติศาสตร์	25	คน
3. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	15	คน
4. วิทยาลัยสหวิทยาการ	39	คน
5. คณะศิลปกรรมศาสตร์	7	คน
6. คณะสาธารณสุขศาสตร์	22	คน
7. คณะวิทยาศาสตร์	15	คน
8. สถาบันภาษา	4	คน
9. สำนักหอสมุด	4	คน
10. สำนักงานบริหารทรัพย์สินฯ	7	คน
11. ศูนย์หนังสือ	3	คน
12. นักศึกษา	2,200	คน
รวมทั้งหมด	2,398	คน

8. คำจำกัดความ

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการบดี/รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร/ผู้ช่วยอธิการบดี ทำพระจันทร์/ศูนย์
รังสิต/ศูนย์ลำปาง

ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้อำนวยการกองบริหารศูนย์ลำปาง / ผู้อำนวยการกองบริหารศูนย์รังสิต/
ผู้อำนวยการกองบริหารศูนย์ทำพระจันทร์

เจ้าหน้าที่ หมายถึง หัวหน้างาน/เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน (คณะ/สถาบัน/กอง/
ศูนย์)

หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง หมายถึงสถานีดำรงจรรยาอำเภอดำรงจรรยา เทศบาลตำบลปง
ย่างคก โรงพยาบาลดำรงจรรยา

การประชุม หมายถึงการประชุมของบุคคล เพื่อเรียกร้อง สนับสนุน คัดค้าน หรือแสดงความ
ความเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยแสดงออกต่อประชาชนทั่วไป และบุคคลอื่น สามารถเข้าร่วมการประชุมนั้นได้ ไม่ว่าจะ
การประชุมนั้นจะมีการเดินขบวน หรือเคลื่อนย้ายด้วยหรือไม่

พื้นที่ หมายถึง พื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง

การประท้วง หมายถึง การแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อแสดงให้เห็นว่า คัดค้าน หรือไม่เห็น
ด้วยซึ่งมีหลากหลายวิธีเช่น การเดินประท้วง การติดป้ายประท้วง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกทางสังคม และ
การเมือง โดยการประท้วงที่ใช้ความรุนแรงก่อให้เกิดความวุ่นวายจนกลายเป็นการก่อการจลาจล

การก่อการจลาจล หมายถึง การก่อความไม่สงบที่มีลักษณะคล้ายสงครามการเมือง คือมีมวลชนขนาดใหญ่รวมตัวกันเคลื่อนไหว เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และไม่อาจควบคุมมวลชนที่มารวมตัวกันนั้นได้ จนนำไปสู่การจลาจล สร้างความวุ่นวายสับสน และเกิดความเสียหายโดยเมื่อสถานการณ์พัฒนาสู่การจลาจลแล้วก็จะมีการปราบปรามจากเจ้าหน้าที่รัฐ

9. หลักการปฏิบัติ

การประชุมชุมประท้วง โดยทั่วไปจะต้องพิจารณาว่า เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่สามารถชุมนุมโดยสงบ และปราศจากอาวุธภายในขอบเขตกฎหมาย การป้องกัน และระงับการประชุมชุมประท้วง และการก่อการจลาจลต้องปฏิบัติอย่างละมุนละม่อม ใช้การเจรจาทำความเข้าใจ และการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบกอบบริหาร ศูนย์ลำปาง มีหน้าที่ประสานงานอำนาจการเพื่อการสั่งการควบคุม เพื่อป้องกันและระงับเหตุ ควบคุมสถานการณ์ให้อยู่ในขอบเขตของกฎหมาย ไม่ให้เกิดการทำร้าย หรือทำลายทรัพย์สินของทางราชการ หรือทำให้ทรัพย์สินของทางราชการเสียหาย โดยหากเป็นการประท้วงต่อมหาวิทยาลัย ให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้หน่วยงานในสังกัดที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกรณี ที่การประชุมชุมประท้วงเรียกร้องเข้ารับเรื่องร้องเรียนหรือเจรจา

10. ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ก่อนเกิดเหตุ การเตรียมความพร้อม มีแนวทางดังนี้

(1) ให้กองบริหารศูนย์ลำปาง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการป้องกัน ระงับการประชุมชุมประท้วง และก่อการจลาจล สืบเสาะแสวงหาข้อมูลข่าวสาร ติดตามสถานการณ์ ตรวจสอบเงื่อนไขประเด็นปัญหาความเดือดร้อน ความขัดแย้งที่มีในพื้นที่ เพื่อเตรียมการป้องกัน การแก้ปัญหา รวมทั้งจัดเตรียมแผนปฏิบัติการป้องกัน ระงับการประชุมชุมประท้วง และก่อการจลาจล

(2) งานอาคารสถานที่และยานพาหนะศูนย์ลำปาง ดำเนินการจัดเตรียมกำลังเจ้าหน้าที่อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ระบบการสื่อสาร ยานพาหนะ และมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติการไว้ให้พร้อม

(3) ให้มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการปฏิบัติการทางจิตวิทยาขจัดเงื่อนไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานกับนักศึกษา หรือประชาชนในพื้นที่

(4) ทุกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง ทำการซักซ้อมความเข้าใจ เตรียมบุคลากรที่มีหน้าที่ให้พร้อมรับเหตุการณ์อยู่เสมอ

2. ขณะเกิดเหตุ

การบริหารจัดการกรณีเผชิญเหตุชุมนุม ประท้วง/จลาจล มีแนวทางคือ ตรวจสอบเหตุชุมนุม ประท้วง/จลาจล ติดตามและประเมินสถานการณ์ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1 เหตุที่เกิดขึ้นนอกมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

2.1.1 กรณีไม่กระทบกับมหาวิทยาลัย ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล แล้วรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ

2.1.2 กรณีกระทบกับมหาวิทยาลัย

1.) ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบตามลำดับ ชั้น

2.) ดำเนินการจัดเจ้าหน้าที่คอยดูสถานการณ์และเฝ้าระวัง

3.) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สภอ.ห้างฉัตร เทศบาลตำบลปงยางคก โรงพยาบาลห้างฉัตร เป็นต้น

4.) ทำหนังสือเวียนแจ้งภายในมหาวิทยาลัยให้ทราบถึงสถานการณ์ และแนวทางปฏิบัติของมหาวิทยาลัย

2.2 เหตุที่เกิดขึ้นภายในมหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 2 กรณีได้แก่

2.2.1 เหตุการณ์ไม่รุนแรง สามารถปฏิบัติงานในหน่วยงานได้

1.) ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล แล้วรายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบตามลำดับ

2.) ดำเนินการจัดเจ้าหน้าที่คอยดูสถานการณ์และเฝ้าระวัง

3.) ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สภอ.ห้างฉัตร เทศบาลตำบลปงยางคก โรงพยาบาลห้างฉัตร เป็นต้น

4.) แจ้งประชาคมผ่านออนไลน์ทำหนังสือเวียนแจ้งภายในมหาวิทยาลัยให้ทราบถึงสถานการณ์ และแนวทางปฏิบัติของมหาวิทยาลัย

2.2.2 เหตุการณ์รุนแรง ไม่สามารถปฏิบัติงานในหน่วยงานได้

1.) ให้ตรวจสอบข้อมูลแล้วรายงานผู้บริหารให้ทราบถึงเหตุการณ์ ชื่อเรียกเรื่อง วัตถุประสงค์ความต้องการของการเรียกร้อง ผู้ชุมนุมเรียกร้อง จำนวน แนวโน้มแล้วรายงานผู้บังคับบัญชาให้ทราบตามลำดับชั้น

2.) ผู้บังคับบัญชาประชุม/หารือ เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญห

3.) ดำเนินการจัดเจ้าหน้าที่คอยดูสถานการณ์และเฝ้าระวัง

4.) ติดต่อประสานงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร และส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย จัดการจราจร เพื่อป้องกันการเกิดการจลาจลบริเวณที่มีการชุมนุมประท้วง

5.) ประชาสัมพันธ์ ให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานภายในอาคาร รวมทั้งบุคคลภายนอก ที่มาติดต่องานได้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่อมีการชุมนุมประท้วง ตลอดจนคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด(จัดแถวแถว , เตรียมผู้แถลง/โฆษก , เตรียมเอกสาร/ข้อมูลให้ครบถ้วน

6.) ให้ประสานให้มีการจัดเตรียมพื้นที่สำรองสำหรับการปฏิบัติงานหากเกิดเหตุฉุกเฉินยึดเยื่อ

7.) เตรียมการอพยพ กรณีเกิดความเสียหายรุนแรง

7.1) เมื่อได้รับแจ้งให้อพยพ ให้หยุดการทำงานทันที

7.2) ตั้งสติ อย่าตื่นตระหนก และเก็บรวบรวมเอกสารหรือทรัพย์สินที่สำคัญให้เรียบร้อย

- 7.3) ตรวจสอบ ปิด ดึงปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดออก
- 7.4) เดินออกจากอาคาร คณะ สำนัก กอง ไปยังจุดรวมพล หรือจุดนัดพบที่ได้กำหนดไว้
- 7.5) ติดต่อประสานงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ ทหาร และส่วนราชการอื่น ๆ เพื่อจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย

3. หลังเกิดเหตุ

การจัดการหลังเกิดเหตุ มีแนวทางดังนี้

- 3.1 เสนอให้มหาวิทยาลัย คณะ สำนัก/กอง ที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่แก้ไขปัญหาของผู้ชุมนุม ให้เสร็จสิ้นลงโดยเร็ว
- 3.2 ประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการทางจิตวิทยาเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในข้อเท็จจริงที่ถูกต้องในการแก้ไขปัญหา และมีทัศนคติที่ดีต่อการดำเนินการของกองป้องกันและรักษาความปลอดภัยของมหาวิทยาลัย
- 3.3 ฟื้นฟูความเสียหายให้กลับคืนสู่ภาวะปกติ
- 3.4 ดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อปรากฏว่าได้มีการกระทำละเมิดกฎหมาย
- 3.5 วิเคราะห์สถานการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการในครั้งต่อไป

ภาคผนวก

1. บัญชีรายชื่อหน่วยงานเพื่อติดต่อกรณีเกิดอัคคีภัย

หมายเลขโทรศัพท์กรณีมีเหตุฉุกเฉิน

1. ด้านความปลอดภัย

- หมายเลขศูนย์รักษาความปลอดภัย อาคารสิรินธรรัตน์ โทร. 081-8817802 ตลอด 24 ชั่วโมง
- นายมรรคฤทธิ์ สุตาลังกา สายตรวจ รปภ. ผลัดกลางวัน เวลา 06.00 น. ถึง 18.00 น.

โทร. 061-3594901

- นายสังเวียน เทียมเย็น สายตรวจ รปภ. ผลัดกลางคืน เวลา 18.00 น. ถึง 06.00 น.

โทร. 097-9594622

- นางสาวอัจฉราพรรณ เปี้ยอุตร เจ้าหน้าที่สำนักงานบริหารทรัพย์สินและกีฬา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โทร. 061-3292137 ติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง

- นายสุรเชษฐ์ ธิปทา หัวหน้าหมวดรักษาความปลอดภัยฯ โทร 081-9505850 ตลอด 24 ชั่วโมง

2. ด้านสาธารณูปโภค

- นายเมธิมลภ สุรัตน์สัญญา หัวหน้างานอาคารสถานที่และยานพาหนะศูนย์ลำปาง

โทร. 086-0904427

- นายวรภิจ ภัทรตันติ หัวหน้าหมวดกายภาพและซ่อมบำรุง โทร. 084 – 3122758 ตลอด 24

ชั่วโมง

3. กรณีติดต่อในข้อ 1 – 2 ไม่ได้

- นายอรุณ วงศ์คำปวง ผู้อำนวยการกองบริหารศูนย์ลำปาง โทร. 089 – 0307901 ตลอด 24

ชั่วโมง

2. บัญชีรายชื่อหน่วยงานภายนอกกรณีเหตุด่วน เหตุร้าย ฉุกเฉิน

สภอ.ห้างฉัตร	054 – 269279 – 80
สภต.เมืองยาว	054 – 343529
โรงพยาบาลห้างฉัตร	054 – 269506
อบต.หนองหล่ม	054 – 368435
เทศบาลตำบลเมืองยาว	054 – 367520
เทศบาลตำบลเวียงตาล	054 – 338675
เทศบาลตำบลปงยางคก	054 – 367520